

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Asia: HE 143/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle lähestymiskiellon tehostamista koskevaksi lainsäädännöksi

Esityksen tavoitteet, lähestymiskiellon tehokkuuden parantaminen, lähestymiskiellon rikkomisen vähentäminen ja lähisuhdeväkivallan uhrin turvallisuuden lisääminen, ovat kannatettavia. Myös ns. Istanbulin sopimuksen (Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta) valvontaelin GREVIO on kehottanut Suomen viranomaisia vahvistamaan lähestymiskiellon käyttöä.

On tarpeellista, että lähestymiskiellolla suojattavien henkilöiden ja kieltoon määrättävien henkilöiden ohjaamista tukipalveluiden piiriin parannetaan. Esityksen mukaan lähestymiskiellon hakeminen olisi jatkossa maksutonta myös silloin kun hakemus hylätään tai asia jää sillensä. Tämä on erittäin kannatettava ehdotus. Myös muut ehdotetut toimet, kuten lähestymiskiellon sähköinen valvonta, lähestymiskiellon rikkomisen kiireellinen käsittely sekä väliaikaisen lähestymiskiellon määrääminen viranomaisen aloitteesta nykyistä matalammalla kynnyksellä ovat omiaan parantamaan lähestymiskiellolla suojattavien henkilöiden tilannetta. Kaiken kaikkiaan on myönteistä, että esityksellä pyritään vahvistamaan väkivallan uhrien ja väkivallan uhan alla olevien henkilöiden asemaa ja parantamaan heidän hyvinvointiaan ja terveyttään.

Istanbulin sopimuksen 51 artikla edellyttää ammattilaisilta väkivallan riskin arvioimista. Uhrien turvallisuuden parantamiseksi on tarpeen tehostaa poliisin tekemää väkivallan uhrien ohjaamista väliaikaisen lähestymiskiellon määräämisen yhteydessä moniammatillisen MARAK-riskin-arvioinnin tai muun vastaavan riskinarviointimenetelmän piiriin, jossa arvioidaan kiellolla suojattavan riski uusiutuvalla väkivallalla ja tehdään kiellolla suojattavalle henkilökohtainen turvallisuussuunnitelma. Riskinarvioinnin kattavuutta valtakunnallisesti tulee lisätä ja väkivaltatyön rakenteiden vahvistamista jatkaa esimerkiksi laatimalla tulevaisuudessa laki väkivallan ehkäisyn rakenteista ja koordinaatiosta. Niin ikään on myös tärkeää tehostaa tekijöiden ohjaamista palveluihin lähestymiskiellon määräämisen yhteydessä, ja tekijöille suunnattujen palveluiden saatavuutta valtakunnallisesti on tarpeen lisätä.

Erityisasiantuntija Minna Viuhko

Hyvinvoinnin ja terveyden suojelu –yksikkö/Turvallisuus- ja terveysosasto, STM

